

בלמ"ס

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר נוהל קודם:			נהלי אק"מ
מספר: 220.70.02	תת-פרק: מתנדבים	פרק: קהילות ומתנדבים	
שם הנוהל: מתנדבי יח"ם שיטור במשא"ז			תאריך פרסום: 15/03/2026
			תאריך תחילה: 15/03/2026
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

1. כללי

א. מהות הנוהל – נוהל זה עוסק באופן הקמה וארגון של יחידות מתנדבי יח"ם (יחידות במדים בסיור ובמג"ב או יחידות מיוחדות) במערך יחידות הסיור או השיטור באג"ם, בתחומי הפעילות השונים לשם סיוע ליחידות המשטרה.

ב. עקרונות מנחים

- (1) בסיס חוקי: תקנות המשטרה (המשמר האזרחי), התשנ"ז – 1996: טור א' בתוספת הראשונה: פריט 1- "סיוע ליחידות הסיור של המשטרה".
- (2) הגיוס יתבצע כמפורט בנוהל אק"ם מס' 20.70.01 - "גיוס מתנדבים למשא"ז", בהתאם לתבחינים הייחודיים הקיימים לכל יחידה, כמפורט בנספחים המצורפים.
- (3) הכשרת מתנדב יח"ם שיטור תתבצע על פי נוהל אק"ם מס' 220.70.15 - "הדרכת מתנדבי המשמר האזרחי".
- (4) הפעלה מבצעית תתבצע על פי נוהל זה ובהתאם לעקרונות נוהל אק"ם מס' 220.70.12 - "הוצאת מתנדבים לפעילות במשא"ז".
- (5) מינוי, הצבה וקידום סק"מים ביחידות שיטור, יתבצע בהתאם לנוהל אק"ם מס' 220.70.10 - "הענקת קידום מתנדב משא"ז בדרגות קצונה" ו"נוהל אק"ם מס' 220.70.44 - "מיון, מינוי וקידום סגל קבע מתנדב (סק"ם) במשא"ז".

ג. אחריות מקצועית לנוהל – מחלקת מתנדבים - רמ"ד מתנדבים.

2. פירוט השיטה

א. קריטריונים לבחינת הצורך והיתכנות להקמת יחידת יח"ם

(1) קיום יחידה משטרית מקבילה שתהווה הגורם המקצועי שיגדיר את הצרכים, האמצעים, תבחיני גיוס ייחודיים וההכשרה.

(2) אישור הקמת יחידה חדשה יינתן על ידי מפקד היחידה ורמ"ח מתנדבים.

ב. הקמת יחידת מתנדבים חדשה

(1) קצין אג"ם תחנה או יחידה, קצין אק"ם מרחב מג"ב, יגיש בקשה מפורטת חתומה על ידו ועל ידי מפקד התחנה או היחידה או קצין ישובים מרחבי, לקצין אג"ם מחוזי או רמ"ח ישובים ומתנדבים, באמצעות קצין אק"ם מחוז/מג"ב.

(2) במג"ב - אישור ותקצוב הקמת בסיסי מתנדבי יח"ם חדשים, יהיה על ידי תעודת אגף ההתיישבות במשרד הביטחון או המשרד לביטחון לאומי, בהתאם לצורך ולמדיניות.

(3) הבקשה תכלול את כל אלה:

(א) הגדרת הצורך המבצעי בהקמת יחידת מתנדבים ובהתאמה לתפקידים המנויים בתוספת הראשונה לתקנות המשטרה (המשמר האזרחי), התשנ"ז - 1996.

(ב) הגורם המקצועי האחראי כמפורט בסעיף ב' (1) לעיל.

(ג) ייעוד ותפקידי היחידה.

(ד) תבחיני גיוס ייחודיים במידת הצורך.

(ה) הכשרה או ניסיון מקצועי נדרש.

(ו) הגורם המשטרתי האחראי להפעלת היחידה.

(4) קצין אג"ם מחוזי או רמ"ח ישובים ומתנדבים יבחן את הבקשה, ויחליט אם להעבירה לאישור הרמה הארצית - רמ"ח מתנדבים.

(5) בהינתן אישור להקמת היחידה, מחלקת מתנדבים תגדיר את היחידה כאורגן חדש במערכת המחשוב.

ג. תהליך גיוס

תהליך גיוס מתנדבי יח"ם שיטור יתקיים כמוגדר בנוהל אק"ם מס' 220.70.01 - "נוהל גיוס מתנדבים למשא"ז" ועל פי התבחינים הייחודיים הנדרשים לכל יחידה כמוגדר בנספחים.

ד. ועדת השמה

הסמכות לקבל מתנדבי יח"ם שיטור ליחידה היא בידי ועדת השמה כמוגדר בנוהל אק"ם מס' 220.70.01 - "נוהל גיוס מתנדבים למשא"ז".

ה. הדרכה והכשרה

מועמדים יוכשרו בהתאם לייעוד ותפקידי היחידה כתנאי לאישורם והפעלתם כמפורט בנוהל אק"ם מס' 220.70.15 - "הדרכת מתנדבי המשא"ז".

3. שליטה

א. כפיפות ואחריות

(1) אחריות פיקודית מבצעית : יחידת המתנדבים תוכפף ותופעל מבצעית על ידי קצין האג"ם ברמות השונות/קצין אק"ם מרחבי מג"ב.

(2) אחריות לבניין הכוח : קצין אק"ם יחידה : גיוס, מיון, הכשרה ושימור המתנדבים.

ב. ארגון

(1) לכל יחידה ימונה מפקד סק"ם (סגל קבע מתנדב) המסייע בארגון הכוח וזימון המתנדבים לפעילות.

(2) בהתאמה לגודל היחידה, ימונו בעלי תפקידים סק"מים כגון : סגן, קמב"ץ.

(3) ראשי צוותים ימונו על פי גודל היחידה ולכל הפחות 10 מתנדבים בצוות.

ג. תיק יחידה יכלול את כל אלה

(1) רשימה שמית עדכנית של מתנדבי היחידה ;

(2) מרשם קריאה ;

(3) דף מעקב אימונים ותרגילים ;

(4) תכנית עבודה שנתית, חודשית, שבועית ;

(5) תכתובת שוטפת ;

(6) סיכומי פעילות.

4. מנהלה

א. לבישת מדים ביחידות כמפורט בנוהל אק"ם מס' 220.70.08 - "ניפוק מדים למתנדב במשמר אזרחי".

ב. ניפוק אמצעים לפעילות (אפוד, חגור סייר, נשק, פנס, מכשיר קשר, אזיקים, תרסיס פלפל וכדומה) – באחריות היחידה המפעילה.

5. פיקוח בקרה

א. הבקרה ביחידות תוכלל במסגרת תכנית הבקרה השנתית של מחוז או מרחב או תחנה על ידי הגורמים המקצועיים והפיקודיים בהתאמה לרמת כפיפות היחידה.

ב. נושאים לבקרה ביחידות :

(1) סיווג ושיוך מתנדב על פי סוגי היחידות וההכשרה שביצע.

(2) מעבר הכשרה מקצועית כנדרש.

(3) קיום מטווח אחת לשנה והכשרה תוך תפקיד פעמיים בשנה.

(4) סיווג ביטחוני התואם לעיסוק.

(5) הזנת פעילויות במערכת הממוחשבת והיקף פעילות חודשי כנדרש למתנדב ביח"ם.

(6) ניפוק אמצעים.

נספחים :

נספח א' - טופס התחייבות למתנדבי היחידות המיוחדות.

נספח ב' - יחידת מתנדבי סיור.

נספח ג' - תהליך מתן היתר והכשרה לעבודת מתנדב סיור שלב ב' במערכת "דרך המלך".

- נספח ד' - הפעלת מתנדב עוזר תורן תחנה (יומנאי).
- נספח ה' – הפעלת מתנדבי יח"ם סיור ביחידת יואב.
- נספח ו' - הפעלת מתנדבים קצין קישור תחנתי בחפ"ק.
- נספח ז' - הפעלת מתנדב סיור בכיר שלב ג'

טופס התחייבות למתנדבי היחידות המיוחדות

אני _____

מספר ת.ז. _____ שם פרטי _____ שם משפחה _____

מבקש להתקבל ליחידה _____ של המשמר האזרחי.

אם אתקבל ליחידה אני מתחייב לכל אלה :

א. לפעול לפחות משמרת אחת בת 7 שעות או 10 שעות במצטבר בחודש (נכון למתנדבי היחידות במדים בלבד).

ב. לעבור את ההכשרה הנדרשת להפעלה ביחידה.

ג. לפעול בכל סוג של פעילות אותה אתבקש לבצע.

ד. להודיע מראש, מוקדם ככל הניתן, אם לא אוכל להתייצב למשמרת שנקבעה לי.

ה. להודיע מראש על שינוי כתובת, מספר טלפון ויציאה לחו"ל.

ו. שמירת סודיות לגבי מידע שאליו איחשף במסגרת תפקיד ביחידה.

ז. להישמע לממונים עליי ביחידה ובמשמר האזרחי.

ח. לענווד תג שמי על המדים ביחידה בה יש מדים.

ט. הצגת תעודת מנוי והשימוש במדים ובאביזרים משטרתיים נוספים, מותנים בזימוני לפעילות, וברישום הפעילות ביומן ההפעלה **בלבד**.

י. להחזיר את המדים, תעודת מתנדב והציוד שניתנו לי אם אסיים את ההתנדבות מכל סיבה שהיא.

יא. ידוע לי כי כתנאי להצטרפות עליי לעבור בדיקת התאמה תעסוקתית והכשרה בסיסית.

יב. ידוע לי כי במהלך התנדבותי עליי להשתתף לפחות פעמיים בשנה בהשתלמויות מקצועיות תוך תפקיד.

יג. ידוע לי כי קיימת אפשרות שאצטרך להעיד בבתי משפט לגבי אירוע בו נטלתי חלק במסגרת פעילותי ביחידה.

יד. ידוע לי כי קצין אק"ם רשאי להפסיק את התנדבותי בכל עת מטעמים שונים, וכפי שמפורט בנוהל אק"ם מס' 220.70.14 - "גריעת מתנדב וסיום התנדבות במשא"ז".

_____

חתימת המתנדב

_____

תאריך

נחתם בנוכחות איש משטרה _____

שם _____ תפקיד _____ דרגה _____ חתימה _____

יחידת מתנדבי סיור

1. **מטרה**
הגדרת הייעוד והשיטה, של הפעלת מתנדבי סיור בוגרי שלב א' (בסיסי) ובוגרי שלב ב' (מתקדם).
  2. **ייעוד**
תגבור יחידות הסיור במתנדבים מוכשרים ומיומנים לבושי מדיום, שיהוו מכפיל כוח וסיוע ליחידות בכלל משימות הסיור, ובסייגים הקבועים לגביי הפעלת מתנדבים.
  3. **שיטה**
    - א. היחידה תהיה כפופה לקש"ק בתחנה או קצין אק"ם מרחב מג"ב באמצעות מב"ס או מש"ק.
    - ב. מתנדבי הסיור בתחנה יופעלו בצמוד למשמרות הסיור.
    - ג. היחידה תאויש על יד מתנדבי שלב א' ומתנדבי שלב ב'.
    - ד. מתנדבי סיור שלב א' יפעל במתכונת המפורטת להלן:
      - 1) הפעלת מתנדב שלב א' בצמוד לשוטר קבע – ניידת סיור כולל טיפול באירועי סיור (לכל דבר ועניין).
      - 2) הפעלת מינימום 2 מתנדבי יח"ם סיור שלב א' – ניידת סיור לבולטות ולמניעת עבירות (מודל שפועלים בו בעיקר בסיור מג"ב).
- ה. מתנדבי סיור שלב ב':
- 1) התנאים למעבר משלב א' לשלב ב' הם אלה:
    - א) בעלי ותק של שנה לפחות ביחידת הסיור.
    - ב) המלצת קצין שיטור או קצין אק"ם מרחב מג"ב.
    - ג) נכונות המתנדב לפעול באופן עצמאי.
    - ד) מעבר הכשרת סיור שלב ב'.
  - 2) אירועים שלא יטופלו על ידי מתנדבי סיור שלב ב':
    - א) אלימות במשפחה.
    - ב) סכסוכי שכנים.
    - ג) אירועי סדר, הפגנות, משמרות מחאה.
    - ד) טיפול בתשושי נפש, אנשים עם צרכים מיוחדים וכדומה.
    - ה) טיפול בנוער.
  - ו) פעולות חקירה או תשאול כלשהו, מעבר לקבלת פרטים ראשוניים בזירת האירוע לגבי המעורבים.

4. המשימות בהן יוכלו לפעול מתנדבי שלב ב' באופן עצמאי כמתן מענה ראשוני, עד להגעת כוחות

משטרה או על פי הנחיית הגורם המקצועי-פיקודי:

מס"ד	סוג משני	סוג ראשי חדש	קוד אירוע חדש	מס"ד	סוג משני	סוג ראשי חדש	קוד אירוע חדש
1	למעט מסוג פגע וברח	תאונת דרכים	47	16	פגיעה בצומח	נזק	28
2	נזק בלבד - סירוב במסירת פרטים	תאונת דרכים	47	17	אדם במצוקה	חשש לחיי אדם	2
3	כלי תחבורה	שריפה	46	18	צעקות לעזרה	חשש לחיי אדם	2
4	שטח פתוח	שריפה	46	19	חילוץ וחיפושים	חשש לחיי אדם	2
5	שטח עירוני	שריפה	46	20		חפץ חשוד	15
6	יער חורש	שריפה	46	21	מכשול בדרך	הפרעה בתחבורה בנתיב	12
7	חשוד כגנוב	רכב	41	22	רכב תקוע	הפרעה בתחבורה בנתיב	12
8	מעורר חשד	רכב	41	23	חניה פרטית	הסגת גבול	10
9	רכב חונה באיסור	עברות תנועה	37	24	סוג רעש : אזעקה	גרימת רעש	8
10	עבירות תעבורה	עברות תנועה	37	25	סוג מקום : מקום ציבורי	גרימת רעש	8
11	הפרעה לתנועה	עברות תנועה	37	26	משוטט/מפריע	בעלי חיים	6
12	חסימת מעבר	עברות תנועה	37	27	בנתיב תחבורה	בעלי חיים	6
13	פגעי טבע	סכנות לציבור	32	28	התעללות	בעלי חיים	6
14	גרימת נזק	נזק	28	29	הפעלת חזיזים ונפצים	אלמ"ח	5
15	פגיעה בצומח	נזק	28	30		אדם חשוד	3

5. הסייגים בהפעלת מתנדבי שלב ב' באופן עצמאי

א. ניידת יח"ם סיור לטיפול עצמאי באירועי מוקד כמתואר לעיל, תאויש על ידי שני מתנדבים מוסמכי שלב ב'.

ב. הפעלת מתנדבים שלב ב' באופן עצמאי תתבצע רגלי או בניידת משטרתית בלבד.

ג. לא יופעלו מתנדבי סיור שלב א' או שלב ב' ביחידות השיטור העירוני.

6. ניידת עצמאית המורכבת ממתנדב שלב ב' ושוטר שח"ם-מפקד ניידת, תופעל בתנאים המצטברים האלה

מתנדב סיור בוגר הכשרה שלב ב'. פעיל שנתיים לפחות בתפקיד מתנדב סיור שלב ב'. טווח גילאים –

מגיל 25 עד גיל 55. אישור פרטני בכתב על ידי מת"ח או קצין אג"ם תחנה (בכפוף להמלצת קש"ק או קצין אק"ם).

תהליך מתן היתר והכשרה לעבודת מתנדב סיור שלב ב' במערכת "דרך המלך"

1. תיאום הדרכות לדרך המלך עבור מתנדבים יבוצע באחריות ובפיקוח קצין אק"ם במחוזות .
2. ההכשרה תבוצע על ידי מדריכים מאטו"ב או לחילופין על ידי גורם מוסמך ביחידה שאושר על ידי אטו"ב.
3. המחוזות או האגפים שאיתרו פוטנציאל מתאים מספיק (20-15 מתנדבים) שמעוניינים לקיים הכשרה למתנדבים, מתבקשים לקיים תהליך מיון בהתאם לתבחינים שצוינו לעיל ולרכז את רשימת המתנדבים.
4. **להלן התבחינים שגובשו להכשרת המתנדבים למערכת "דרך המלך"**
  - א. מתנדב ביח"ם – סיור.
  - ב. בוגר הכשרת יח"ם סיור שלב ב' חובה.
  - ג. מעבר תהליך התאמה תעסוקתית ואישור יחב"ם.
  - ד. מעבר בדיקת ניגוד עניינים.
  - ה. פועל לפחות משמרת מלאה בת 7 שעות בחודש או 10 שעות מצטברות.
  - ו. ידיעת השפה העברית, קרוא וכתוב על בוריה.
  - ז. אישור קצין אק"ם, בכפוף לחוות דעת ממפקד ישיר של המתנדב, כולל פירוט סיבות ההמלצה על המתנדב: רקע של המועמד, חוו"ד תפקודית, רמתו המקצועית וכד'.
  - ח. אופק שירות: עקב המשאבים הרבים המושקעים במתנדבים יש לבחון מועמדים בעלי יתרת אופק שירות (שאינם עולים כפוטנציאל לגריעה בשנים הקרובות, כדוגמת פרישה עקב גיל מקסימלי).
5. **הדגשים לביצוע ההכשרה**
  - א. מס' החניכים בהכשרה מינימום 15 מקסימום 20, אם מדובר בהדרכה במכללה הלאומית לשוטרים.
  - ב. מיקום ההשתלמות יקבע על ידי המחוז בהתאם למאפיינים של המחוז או האגף הרלוונטי מול ראש צוות הדרכה והטמעה אטו"ב.
  - ג. השתלמות מקצועית חד יומית למתנדב, תתקיים בשעות אחה"צ בין השעות 15:00-18:00 (כדי לא להפריע לשגרת חייהם של המתנדבים).
  - ד. ההשתלמות תיערך במשך 3 שעות ותכלול תכנים טכניים טכנולוגיים בלבד.
  - ה. בהשתלמות יודרכו מערכות המידע: "דרך המלך" בהתאם להרשאות מתנדב סיור ותנועה והכשרת מערכת "רישום דוחות" למתנדבי תנועה בלבד.
  - ו. מספר ההשתלמויות בשנה יהיה בהתאם לפוטנציאל.
  - ז. במהלך ההשתלמות החניך יבחן על ידי סגל ההדרכה בפן המקצועי.
6. קצין אק"ם מחוזי/אגפי יקבע קצין קבע מתחום מערך המתנדבים שישימש כמפקד ההשתלמות לצד מדריך ההשתלמות מאטו"ב - נוכחות פיזית חובה.
7. תיאום הכשרות יבוצע בין קצין אק"ם מחוזי (רכז מחוזי) לראש צוות הדרכה והטמעה אטו"ב.
8. ההכשרות יוזנו למתנדבים במערכת ה-ERP- באחריות המחוזות, קוד הכשרה- 15926.

הפעלת מתנדב עוזר תורן תחנה (יומנאי)

1. כללי

- א. השירות לציבור הוגדר על ידי משטרת ישראל כאחד מהערכים המרכזיים שעל פיהם מחויב כל שוטר לפעול בארגון.
- ב. יחס הציבור למשטרה והאמון הניתן בה, מושפעים לא מעט מהמפגש הראשוני עם תורן התחנה, דבר המחייב הקפדה על מקצועיות השוטר המוצב בעמדה זו, רמת השירות שלו וכן הרגישות כלפי מקבל השירות ורצונו לסייע לו.
- ג. בשל מגוון הנושאים שבתחום טיפול תורן התחנה, אחריותו וחשיבות תפקידו, מצאה המשטרה לנכון למנות עוזר תורן תחנה (מתנדב), כדי שיסייע לתורן התחנה במילוי תפקידו.
- ד. תהליך המינוי וההפעלה המופיעים בנוהל זה, מתייחסים למינוי מתנדב עוזר תורן תחנה (יומנאי).
- ה. הבסיס החוקי להפעלת המתנדבים: תקנות המשטרה (המשמר האזרחי), התשנ"ז – 1996, תוספת ראשונה תקנה 1: "סיוע ליחידות הסיוע של המשטרה".

2. המטרה

להגדיר את תפקידי מתנדב עוזר תורן תחנה, אופן הפעלתו ולקבוע קריטריונים למינויו.

3. פירוט השיטה

א. תבחינים למינוי מתנדב עוזר תורן תחנה

- 1) מתנדב פעיל ביחידת יח"ס סיוע בתחנה, או מתנדב שהיה פעיל בסיוע ועזב או פרש, לרבות מתנדבי סיוע, המורשים לפעול ברמת עצימות נמוכה בלבד/תנאי חדר (גיל, הגבלה רפואית וכדומה).
- 2) ותק פעילות בסיוע - מינימום שנה.
- 3) ללא רקע משמעותי.
- 4) בעל הופעה ייצוגית.
- 5) בעל יכולת תקשורת בין אישית ברמה גבוהה.
- 6) בעל יכולת למידה ותפעול מערכות מידע מקוונות.
- 7) תהליך התאמה תעסוקתית – כשל מתנדב יח"ס סיוע שלב א' לרמת סיוע תעסוקתי "רז".
- 8) מעבר ועדת השמה בראשות קצין אג"ס או קש"ק תחנה ובהשתתפות קצין שירות מחוזי, קצין מש"ל תחנה, מפקד יח"ס של המתנדב, קצין אק"ס תחנה/מב"ס.

ב. תפקידי מתנדב עוזר תורן תחנה (יומנאי)

- 1) סיוע בפיקוח על כניסת קהל לתחנה.
- 2) בירור מטרת ההגעה לתחנה, הפנייה או ליווי הפונה למשרד הרלוונטי.
- 3) סיוע במתן הסבר לגבי מילוי בקשות וטופסי משטרה.
- 4) מענה לשאלות בנושאים המצויים בתחום מקצועיותו והכשרתו. לגבי שאלות שהתשובה עליהן לא ברורה או לא ידועה למתנדב, יסתייע ביומנאי.

- (5) סיוע לאזרח בתפעול טכני של מגוון השירותים המקוונים במש"ל (מתן זכות עיון במידע פלילי, הגשת תלונה מקוונת וכדומה). יובהר למתנדב כי חל עליו איסור במילוי הטופס או בהקלדה בעצמו במקום מבקש השירות.
- (6) הזנת מתלוננים במערכת ניהול התורים, תוך מתן קדימות לטיפול באנשים עם מוגבלויות ואירועים חריגים.
- (7) מענה טלפוני והפנייה לגורם מטפל על פי צורך.
- (8) על פי הנחיית תורן התחנה, יעדכן את חוקר או קצין מש"ל או קש"ק לגבי אירועים חריגים שהתקבלו ביומן, כגון: חטיפה, אלימות במשפחה, נעדר בסיכון, אלימות חמורה, עבירת מין חמורה, עבירות נוער וכדומה, כדי לתת עדיפות בטיפול.
- (9) על פי הנחיית תורן התחנה, יסייע בדיווח טלפוני לגורמי תחנה באירועים חריגים.
- (10) סיוע לפונה המבקש לקבל שירות משטרתי בשפה זרה (אותה דובר המתנדב) יכלול: מתן הסבר, תרגום טפסים והכוונה, בשפה הזרה המבוקשת.
- (11) החתמת שוטרים ומתנדבים על ציוד (שאינו צל"ם).

ג. אופן הפעלת המתנדב

- (1) הכנת תכנית שיבוץ מתנדבים ביומן תחנה (חודשית/שבועית) והפצתה למתנדבים - באחריות תורן תחנה בתיאום קצין אג"ם/קש"ק תחנה.
- (2) התייצבות המתנדב לפעילות בתחנה באמצעות החתמת "שעון נוכחות" עם תעודת מתנדב ורישום במערכת "שירת הסירנה" על ידי תורן התחנה.
- (3) תדריך טרם הפעלה על ידי תורן התחנה/קצין מש"ל.

ד. הכשרה

- (1) המתנדב יעבור את ההכשרה המיועדת למתנדב מש"ל, באחריות קצין חקירות או קצין מש"ל תחנה.

- (2) להלן תכנית הכשרת המתנדב:

הנושא	משך	יועבר על ידי
הכרת המש"ל בתחנה	1	קצין חקירות או קצין מש"ל תחנתי
הכרת תחנה וחקירות	1	קצין חקירות או קצין מש"ל תחנתי
הפעלת מתנדבים במש"ל	1	קצין חקירות או קצין מש"ל תחנתי
שירות ונגישות לציבור	2	קצין שירות מחוזי או קצין שירות מרחבי
שירותים מקוונים	2	קצין חקירות או קצין מש"ל תחנתי
חניכה מעשית ותרגול	משמרת אחת	קצין חקירות או קצין מש"ל תחנתי

3) בסיום ההכשרה, קצין החקירות או קצין מש"ל ידווח לקצין המתנדבים בתחנה, בכדי לעדכן את ההכשרה במערכת.

4) מעבר הדרכה תוך תפקיד – אחת לחציון (אחריות קצין מש"ל תחנה).

ה. סייגים והגבלות בהפעלת היחידה

1) למתנדב לא תהיה הרשאה לפעול במערכות מידע משטרתיות.

2) המתנדבים לא ייחשפו לחומרי מודיעין.

3) בתהליך גביית עדות מכל סוג, המתנדבים לא יועסקו בסיוע בתרגום.

4) המתנדבים לא יבצעו פעולות מילוי טפסים באופן ידני, הקלדה במערכת מקוונת וכדומה, במקום האזרח עצמו.

5) המתנדבים לא יעבירו דיווחים מבצעיים או הנחיות לכוחות הפועלים בתחנה.

6) **להדגיש:** המתנדבים לא ישמשו כמ"מ תורן תחנה, אם הוא נאלץ לצאת מהיומן (לכלכלה וכדומה), במקרים מסוג אלו, יוחלף תורן התחנה בשוטר קבע.

4. מנהלה

א. הופעה

מתנדב עוזר תורן תחנה יפעל במדי א' מלאים, מסודרים ונקיים, וכן ישמור על הופעה תקינה וייצוגית.

ב. ציוד אישי

1) נשק אישי (לא חובה);

2) כבלי יד (בכפוף להדרכה);

3) תרסיס פלפל אישי (בכפוף להסמכה).

5. פיקוח ובקרה

א. המתנדבים יופעלו בכפיפות לתורן תחנה.

ב. קצין אג"ם או קש"ק תחנה, יקיים בקרה ביומן התחנה בנושאים האלה:

1) מעבר הכשרה למתנדבים כנדרש בנוהל.

2) הופעה ייצוגית ותקינה.

3) הכרת המתנדבים את תפקידם ותחומי אחריותם.

4) קבלת תדרוך לפני פעילות.

ג. קצין אק"ם תחנה, יקיים בקרה עיתית בנושאים האלה:

1) תדירות ומשך הפעלת המתנדבים.

2) רישום המתנדב לפעילות.

3) אופן ההפעלה.

4) אחר.

הפעלת מתנדבי יח"ם סיור ביחידת יואב

1. כללי

- א. יחידת יואב במחוז דרום (להלן: "היחידה"), היא יחידת שיטור מחוזית המבצעת פעילות לאכיפה ומניעה של עבירות אלימות, בריונות בצירים, עבירות חוקי מקרקעין ומענה לאירועים ביטחוניים, במטרה להגביר את הביטחון האישי של התושבים והעוברים בדרך.
- ב. לצורך חיזוק פעילות היחידה והרחבתה, הוחלט על הקמת יחידת מתנדבי יח"ם סיור שיסייעו בפעילות יחידת יואב.

2. ייעוד

- להוות יחידת סיור המסייעת ליחידת יואב בפעילות משילות בדרום, בדגש על פעילות בצירים ובשטחים הפתוחים ומתן מענה לאירועים.

3. משימות מתנדבי היחידה

- א. ביצוע פעילות שגרתית כנגד בריונות בצירים - סיורים, אבטחת צירי תנועה, בידוק רכבים.
- ב. ביצוע פעילות משילות בשטחים הפתוחים - סיורים רכובים, נוכחות, הרתעה ומניעה.
- ג. סיוע בפעילות בנושא איתור ואכיפה נגד בניה בלתי חוקית- המתנדבים יופעלו ככוח עזר במעגל החיצוני בלבד, במשימות נוכחות, הרתעה ומניעת עבירות.
- ד. סיוע לשוטרי היחידה בטיפול באירועים.
- ה. סיוע ליחידה במבצעי שיטור ומניעת פשיעה.

4. פירוט השיטה

- א. המתנדבים יגויסו ליחידה בהתאם לנוהל אק"ם מס' 220.70.01 - "נוהל גיוס מתנדבים למשא"ז", במסלול יח"ם סיור.
- ב. אחריות לגיוס המתנדבים, הכשרתם והטיפול בפרט – מפקד יחידת אופנועים יואב/שוטר קבע ממונה מטעם מפקד היחידה.
- ג. הכשרה- הכשרת המתנדבים תכלול את ההדרכות האלו:
  - (1) הכשרה בסיסית וכן הכשרת מתנדב יח"ם סיור שלב א' כמוגדר בנוהל אק"ם מס' 220.70.15 - "הדרכת מתנדבי המשא"ז".
  - (2) הדרכה ייעודית בנושא סמים (הכרה ונוהל השמדה) באחריות מפקד יחידת אופנועים יואב.
  - (3) הדרכה חד יומית בנושא בטיחות בנהיגה – באחריות מפקד יחידת אופנועים יואב.
  - ד. הדרכה תוך תפקיד – אחת לשנה בנושאים מקצועיים נבחרים, באחריות מפקד יחידת אופנועים יואב.
  - ה. תהליך התאמה תעסוקתית – תהליך מלא, כמוגדר למתנדב ימע"ר (בילוש).
- ו. הפעלה
  - (1) היחידה תופעל על ידי מפקד יחידת האופנועים יואב או שוטר קבע מטעם מפקד היחידה.
  - (2) הפעילות תתבצע בכל עת בפיקוח, הנחיה וליווי של שוטרי יחידת יואב.

- (3) הפעלת היחידה תהיה בדרישה מראש (על פי סידור עבודה) או בהפעלה מידית בהתאם להערכת מצב.
- (4) הפעלת המתנדבים תבוצע בהתאם לנוהל אק"ם מס' 220.70.12 - "הוצאת מתנדבים לפעילות במשא"ז" ככוח משימה בהתאם לדרישה המבצעית.
- (5) המתנדבים יופעלו באמצעות ניידות משטרה, ויצוידו בכלל האמצעים והציוד הייעודי הנדרש למתנדב סיור ביחידה לביצוע משימותיו.

6) הפעלה באמצעות רכבי שטח

- א) המתנדבים יוכלו לפעול ביחידה גם באמצעות רכבי שטח פרטיים/אזרחיים בכפוף לנוהל אק"ם מס' 220.70.38 - "שימוש ברכב שאינו משטרתי לפעילות במשא"ז", ונוהל אק"ם מס' 220.70.43 - הפעלת מתנדבים ביחידות רכבי שטח/ג'יפים במשא"ז".
- ב) המתנדבים יפעלו כנהגים בכלי שטח מסוג מבריק, RZR וכדומה, בכפוף לוותק נהיגה של שנתיים לפחות על הכלי ולמעבר הכשרה מקצועית אזרחית (אימון נהיגת שטח חד יומי של חברה העוסקת בתחום כגון: אבנר וכדומה), פיקוח על ביצוע ההכשרה על ידי מפקד יחידת אופנועים יואב.

5. דגשים

- א. המתנדבים לא יופעלו בפעילות אכיפה בתחום התנועה.
- ב. המתנדבים לא ישולבו בפעילות בתחום מודיעין בילוש.
- ג. המפעילים לא יופעלו באירועי סד"ץ או הפס"ד.
- ד. המתנדבים לא יופעלו בכלי רכב דו גלגלי.
- ה. המתנדבים לא יופעלו ביחידה לטיפול עצמאי באירועי מוקד (כמתנדבי שלב ב').

6. אמצעים (רכש וניפוק - באחריות יחידת יואב)

א. ציוד יחידתי

- 1) ניידות משטרה,
- 2) מכשירי קשר;
- 3) אמצעים לראיית לילה,
- 4) פנס מגלייט;
- 5) נשק קצר קנה/ארוך קנה;
- 6) קסדות;
- 7) אפודים.

ב. ציוד אישי:

- 1) מדים (מדי לוחם יחידת יואב);
- 2) כובע זיהוי;
- 3) ציפ משטרתי;
- 4) פנס אישי.

הפעלת מתנדבים קצין קישור תחנתי בחפ"ק

1. כללי

- א. בשגרת הגאנט המבצעי בתחנות משטרת ישראל, ישנם מופעים רבים מתוכננים ואירועים בלתי מתוכננים.
- ב. האירועים מחייבים הקצאת גורמי משטרה בחפ"ק המשטרתי או צובר חפ"קים אשר יודע לחבר בין גופים חבירים ולייצר תמונת מצב עדכנית. הקצאת גורמי משטרה מתחייבת, בין אם מדובר באירוע שתוכנן באמצעות עבודת מטה (עמ"ט) סדורה ובין אם בוצע עמ"ט חפוז (אד-הוק).
- ג. אירועים אלה מחייבים היערכות קבועה של כ"א בחפ"קים לעיל, זאת בהתחשב באילוצים ומגבלות כוח אדם.

2. המטרה

הקמת מערך מתנדבים "קציני קישור" תחנתיים המבוסס על כ"א מקרב מתנדבי המשא"ז, מנוסה ומקצועי, שיסייע למפעיל מכלול השליטה בתחנה, בהפעלת מערכות שליטה ובקרה (שו"ב) בחפ"ק וייצור תמונת מצב (תמ"ץ) בשגרה ובעת חירום.

3. בסיס חוקי להפעלת המתנדבים

פריט 5 לתוספת הראשונה לתקנות המשטרה (המשמר האזרחי), התשנ"ז – 1996.

4. משימות מתנדבי היחידה

- א. סיוע למפעיל מכלול השליטה או קמב"ץ או סמב"ץ תחנה בפתיחת מערכות השו"ב הנדרשות באירוע.
- ב. סיוע למפעיל מכלול השליטה או קמב"ץ או סמב"ץ תחנה בייצור תמ"ץ עדכנית.

5. תבחינים לגיוס

- א. גיוס על פי נוהל אק"ס מס' 220.70.01 "נוהל גיוס מתנדבים למשא"ז", עם המאפיינים הייחודיים למתנדב קצין קישור כמפורט בנוהל זה (עיסוק-קצין קישור תחנה, קבוצה - יח"ס).
  - ב. רקע וניסיון במילוי תפקיד קצין קישור בצה"ל או משטרת ישראל (חריגים באישור קצין אג"ס מרחב).
  - ג. ניסיון עבודה והקלדה במחשב (יתרון).
  - ד. גיל גיוס - 21 ומעלה.
  - ה. כשירות רפואית – בעצמות נמוכה (יש לציין בפני הרופא המשטרתי, לתת דגש בבדיקה לתפקיד, על שמיעה תקינה של המועמד, וכשירות לעבודה תחת לחץ).
  - ו. קרוא וכתוב בעברית – ברמת שפת אם.
  - ז. זמינות להפעלה בעת קריאה ובעת חירום (כולל גם אלו שמתנדבים בגופי הצלה נוספים).
  - ח. לא נדרשים למילואים.
  - ט. תהליך התאמה תעסוקתית (יחב"ס) –
- 1) רמת סיווג "רז רגיש" בתהליך תעסוקתי מלא.

2) אישור פתיחת מערכות שירת הסירנה, מוקדים, מבצר, תמונת נוף, חוזי ומיסרונט למתנדבים (בהגבלה).

י. מעבר ועדת קבלה בראשות קצין אג"ם תחנה/מרחב ובהשתתפות קמב"ץ או סמב"ץ או קצין אק"ם תחנה.

6. הכשרה

הכשרת המתנדבים תכלול את ההדרכות האלו:

א. הכשרה בסיסית למתנדב (הקורס הכללי) – באחריות קצין אק"ם/מב"ס.

ב. הכשרה ייעודית בנושאי הפעילות בחפ"ק - הכשרה בנושא קשר, דיווח, הפעלת חפ"ק משטרה ומערכות השו"ב והפו"ש במכלולי השליטה (ובניהם שירת הסירנה, מוקדים, מבצר, תב"ל, מיסרונט, מערכות החוזי השונות וכו') – באחריות ראש תחום שליטה מבצעית/מב"ץ.

ג. אופן ביצוע ההכשרה

1) ההכשרה תתבצע ברמה מחוזית בשני חלקים: חלק א' - הכשרה בסיסית (יועבר על ידי מב"ס),

חלק ב' - הכשרה ייעודית (יועבר על ידי ראש תחום שליטה מבצעית/מב"ץ).

2) באחריות ענף מתנדבים מחוזי גיבוש פוטנציאל המתנדבים ברמה מחוזית מול התחנות, תיאום ההכשרה, ביצוע הפרק הבסיסי ולאחר תיאום ראש תחום שליטה מבצעית לביצוע הפרק הייעודי.

ד. חניכה בחפ"ק – ליווי וחניכה של המתנדב, במהלך אירוע/תרגיל מבצעי על ידי קמב"ץ או סמב"ץ תחנה טרם הפעלתו בחפ"ק.

ה. הדרכה תוך תפקיד – אחת לשנה בנושאים נבחרים על פי קביעת קצין אג"ם או קמב"ץ תחנה/מרחב – העברת ההדרכה באחריות קמב"ץ או סמב"ץ תחנה או מרחב.

7. כפיפות ואחריות

א. המתנדבים יוגדרו "סמב"ץ 2" ויופעלו בכפיפות למפעיל מכלול השליטה או סמב"ץ או קמב"ץ תחנה או מרחב.

ב. אחריות לניהול הליך גיוס המתנדבים כולל במערכת – קצין אק"ם או מב"ס תחנה.

8. דגשים בהפעלה

א. המתנדבים לא יופעלו באופן עצמאי אלא בכל עת בנוכחות ובכפיפות לשוטר קבע.

ב. נדרש להקפיד שלא ייווצר מצב בו מתנדב יישאר לפעול לבד מול מערכת מחשוב.

ג. המתנדבים יופעלו על פי תכנית אירועים שנתית ולפי קריאה מקמב"ץ או סמב"ץ תחנה ופעילותם לא תיכלל במסגרת תכנית מדידת אחוזי הפעלת מתנדבים חודשי.

ד. המתנדבים זכאים לניפוק והפעלה עם מדים.

ה. המתנדבים אינם מחויבים בנשיאת נשק בעת מילוי תפקידם (רשות בלבד).

ו. המתנדבים יופעלו בהתאם לנוהל אק"ם מס' 220.70.12 "הוצאת מתנדבים לפעילות במשא"ז". רישום המתנדבים ביומן ההפעלה ותדריך המתנדבים טרם הפעלה - באחריות קמב"ץ או סמב"ץ התחנה/מרחב לפי העניין (בחפ"ק תחנה - באחריות גורם תחנה, חפ"ק מרחבי - באחריות גורם מרחב).

ז. המתנדבים יופעלו מקסימום 9 שעות הפעלה ביממה. חריג עד 12 שעות הפעלה - באישור קצין אק"ם תחנה/מרחב. אין להפעיל את המתנדבים מעבר ל-12 שעות הפעלה ביממה.

ח. העיסוק מתיר למתנדב לפעול גם ביחידת התנדבות נוספת (יחידה שניה).

9. פיקוח ובקרה

- א. המתנדבים יופעלו על פי תכנית אירועים שנתית ולפי קריאה מקמב"ץ או סמב"ץ תחנה.
- ב. פיקוח ובקרה על המתנדבים בעת ההפעלה באחריות מפעיל מכלול השליטה או סמב"ץ או קמב"ץ תחנה/מרחב ויכלול עמידת המתנדבים בכללי ההפעלה המוגדרים בנוהל זה.

הפעלת מתנדב סיור בכיר שלב ג'

1. כללי

הפעלת מתנדבי סיור בכירים שלב ג', נועדה לסייע ליחידות הסיור במתן מענה רחב, וקיצור זמני תגובה לאירועי סיור נוספים ולשיפור השירות לציבור.

2. מתנדב סיור בכיר שלב ג'

א. התנאים המצטברים למינוי מתנדב סיור בכיר שלב ג'

- 1) מתנדב שלב ב' שפעל 3 שנים לפחות ברצף מסיום הכשרת שלב ב'.
- 2) בוגר הכשרת מערכות מידע- "דרך המלך" ומצלמות גוף.
- 3) מילוי טופס הערכה תקופתית למועמד והמלצה חיובית בחתימת מפקד יחידת הסיור (ע"ג טופס הערכה תקופתית).
- 4) בעל רישיון נהיגה משטרתי עם וותק נהיגה של שנה לפחות.
- 5) התאמה תעסוקתית: הליך התאמה לשלב ב' בתוקף, ואין מניעה כלשהיא מהבדיקה הקודמת ועד ליום מינוי המתנדב כמתנדב בכיר.
- 6) המועמד נכון לפעול כמתנדב בכיר, מינימום 24 שעות התנדבות מידי חודש ביחידת הסיור.

ב. ועדת התאמה

- 1) למועמד שעונה על כל התנאים בסעיף 2.א. שלעיל תתקיים ועדת התאמה.
- 2) הוועדה תתקיים בראשות מת"ח/קצין אג"ס/רז"ר במג"ב ובהשתתפות כל אלה: נציג מחלקת מתנדבים/מדור מתנדבים, קצין אק"ס מחוז/מרחב ונציגים מטעם התחנה/יחידת המתנדב (קצין יחידה, קצין אק"ס תחנה/יחידה וכדומה).
- 3) בפני הוועדה יוצג גיליון הערכת המועמד וסקירה לגבי תפקודו ביחידה על ידי נציגי היחידה.
- 4) מתנדב שעבר בהצלחה וועדת התאמה, סיכום הוועדה יועבר דרך קצין אק"ס מחוזי אל מש"ק כ"א מתנדבים/מחלקת מתנדבים.

ג. הקמת עיסוק במערכת - הקמת עיסוק למתנדב סיור בכיר במערכת ERP והצבת המתנדב – בסמכות מש"ק כ"א מתנדבים בלבד.

ד. הכשרה - המתנדב יעבור הכשרת מתנדב סיור בכיר שלב ג'. באחריות מש"ק כ"א מתנדבים הזנת קוד ההכשרה במערכת בסיום ההכשרה. ההכשרה בת חמישה ימים, יש תיק יסוד להכשרה שמכילה בעיקר תרגולות, הסברים ולימוד של כל האירועים שנוספו (טיפול מסירת צו וכו'). נפתחת באישור המכללה ורק מדור כ"א מתנדבים רשאי להזין את ההכשרה ולהציב את המתנדב כמתנדב בכיר שלב ג'.

ה. ניפוק ערכת ציוד אישי למתנדב

- 1) מחלקת מתנדבים תדאג לניפוק ציוד מבצעי חדש ואישי לכל מתנדב בכיר.
- 2) המתנדב יחתום באופן אישי על הציוד ביחידתו.
- 3) ערכת הציוד תכלול את כל אלה:
(א) חגור סייר מהדגם החדש;
(ב) חליפת מדי סיור – דגם חדש;

ג) נעלי סיור ;

ד) פנס אישי ;

ה) נרתיק לפנס ;

ו) כבלי יד חדשים ;

ז) נרתיק לכבלי יד ;

ח) גז פלפל ;

ט) נרתיק לגז פלפל ;

י) לדרמן ;

יא) נצנץ ;

יב) תיק אישי למתנדב.

ו. דרגה למתנדב סיור בכיר

תקן הדרגה יהיה רנ"ג/מ. קבלת הדרגה מותנית בהשלמת הפז"ם הנדרש על פי נוהל מתנדבים – מס' 220.70.17 - קידום מתנדב בדרגת נגד וביצוע ההכשרות הנדרשות.

ז. ניידת סיור שלב ג'

ניידת סיור שלב ג' תאויש על ידי שני מתנדבים, כאשר אחד מהם לפחות מתנדב סיור שלב ג' והשני - מתנדב סיור שלב א' או מתנדב סיור שלב ב'.

ח. הרשאות מורחבות

1) למתנדב סיור בכיר שלב ג' יהיו ההרשאות מורחבות במערכות: "דרך המלך" ו"שירת הסירנה" לדוגמה - שאילתת אדם מורחב, סגירת דוח בדיעבד.

2) המתנדב יוכשר לפעול עם מצלמת גוף כולל תיוג סרטונים למצלמת גוף בדיעבד.

ט. אירועי מוקד נוספים בהם יוכלו לפעול מתנדבי סיור בכירים שלב ג' באופן עצמאי

מס"ד	המשימה	הערה
1	טיפול בסכסוכי שכנים	אירועים ראשוניים וקלים בלבד
3	מחסום פתע	
4	טיפול בצווי הוצל"פ – מסירת הזמנה	
5	כלי טיס	
6	רכב מסכן חיים	
7	שריפה בדירה ובעסק	
8	יידוי אבנים	טיפול בקורבן בלבד
9	אבדה ומציאה	
10	אירועי הקמת רעש בבית	הגעה ראשונה בלבד (אזהרה)
11	ביקורת מאוימים (ביקורת בביתם של אישי ציבור/שוטרים וכדומה).	אג"ם עד רמה 4 בלבד
12	בקורות מוס"ח	
14	התפרצות	ללא חשודים

י. אירועים שלא יטופלו על ידי מתנדב בכיר שלב ג'

- (1) אלימות במשפחה.
- (2) אירועי סדר ציבורי, הפגנות, משמרות מחאה.
- (3) טיפול בקטינים.
- (4) פעולות חקירה או תשאול כלשהו, מעבר לקבלת פרטים ראשוניים בזירת האירוע לגבי המעורבים.